

4. Životní prostředí

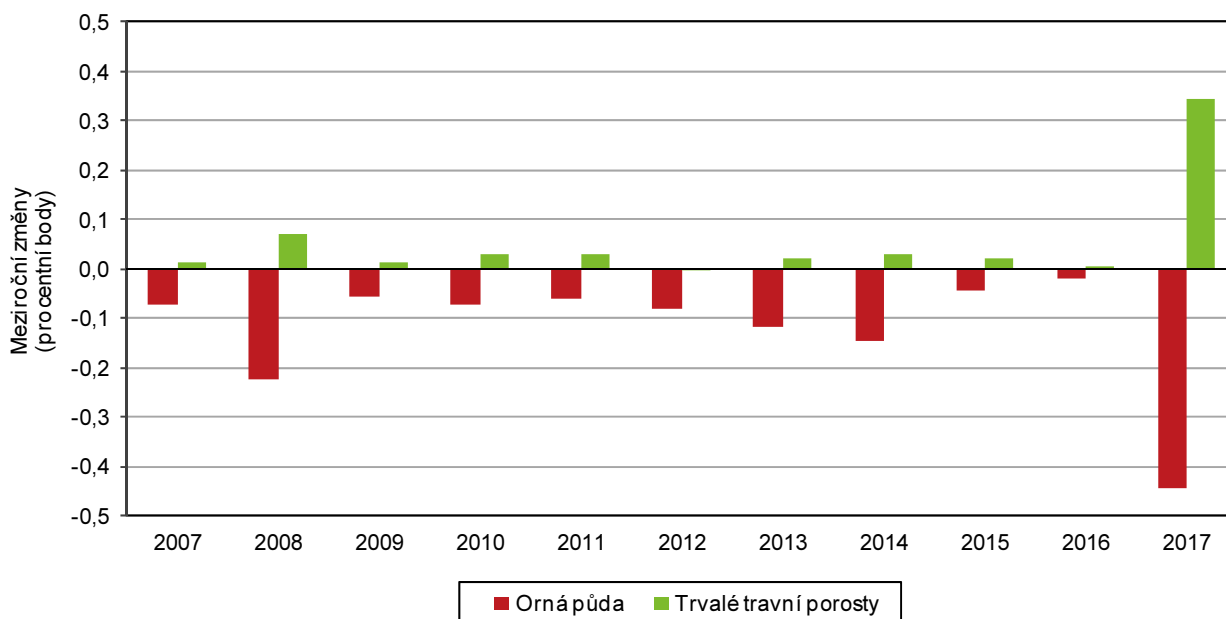
Půdní fond

Dlouhodobě se rozevírají nůžky mezi rozlohou zemědělské a nezemědělské půdy.

Výměra hlavního města Prahy činila k 31. 12. 2017 celkem 49 621 ha. Z dlouhodobého pohledu se rozloha Prahy stále zvětšuje, avšak pouze v řádu jednotek. Vzhledem k městskému charakteru, který Praha už jen ze své podstaty má, je dlouhodobě více zastoupena nezemědělskou půdou. Přičemž se neustále rozevírají nůžky a zemědělská půda snižuje svou rozlohu na úkor půdy nezemědělské. K 31. 12. 2017 tvořila nezemědělská půda 60,3 % rozlohy Prahy, zatímco zemědělská půda zabírala z rozlohy 39,7 %. S poklesem zemědělské půdy ale souvisí i pokles orné půdy, a to o 3,1 % od roku 2012. Nejvíce se na nezemědělské půdě podílí lesní pozemky (nepočítáme-li sdruženou skupinu ostatních ploch) k 31. 12. 2017 s hodnotou 5 195 ha a zastavěné plochy a nádvoří (5 021 ha). Pražská katastrální území Sobín (93 %), Královice (91 %) a Hájek u Uhřetěvesi (90 %) mají k 31. 12. 2017 nejvyšší podíl zemědělské půdy na celkové výměře území. Naopak katastrální území Josefov a Staré Město mají 100% podíl nezemědělské půdy.

Graf 4.1: Meziroční změny podílů orné půdy a trvalých travních porostů na zemědělské půdě v hl. m. Praze

Pramen: ČÚZK

Chráněná území

Počet a rozloha ZCHÚ se dlouhodobě nemění.

Na území hlavního města Prahy se k 31. 12. 2017 nacházelo 95 zvláště chráněných území o celkové výměře 2 664 ha¹ a 112 evropsky významných lokalit o výměře 921 ha. Na rozloze kraje se zvláště chráněná území (ZCHÚ) podílí 5,7 % a evropsky významné lokality 1,9 %. Počet a rozloha zmíněných objektů se v čase nijak výrazně nemění.

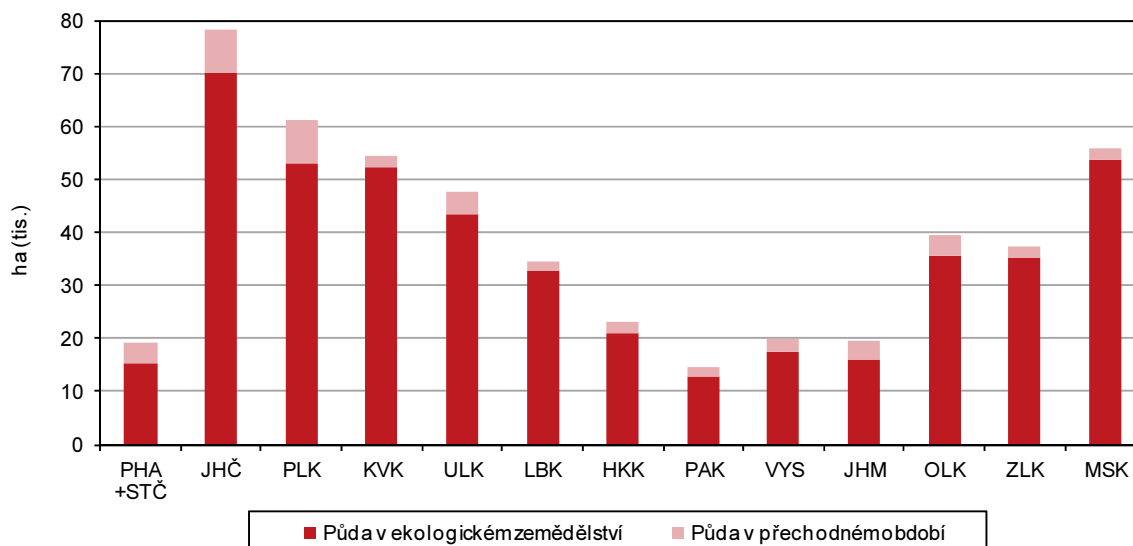
Ekologické zemědělství

Plocha ekologicky obhospodařované půdy se stále zvětšuje.

Ekologičtí zemědělci hospodařili k 31. 12. 2017 na téměř 37 ha půdy. Tato plocha se stále zvětšuje, ačkoliv v posledních dvou letech se její tempo růstu zpomalilo. V závislosti na malé rozloze kraje, je i rozloha půdy v ekologickém zemědělství s podílem 0,008 % na celkové výměře ekologicky obhospodařované půdy v Česku téměř zanedbatelná. Naopak největší podíl půdy v ekologickém zemědělství má Jihočeský kraj s 15,3 % na celkové výměře.

Graf 4.2: Výměra půdy v ekologickém zemědělství podle krajů k 31. 12. 2017

Pramen: Ministerstvo zemědělství

Vodovody a kanalizace

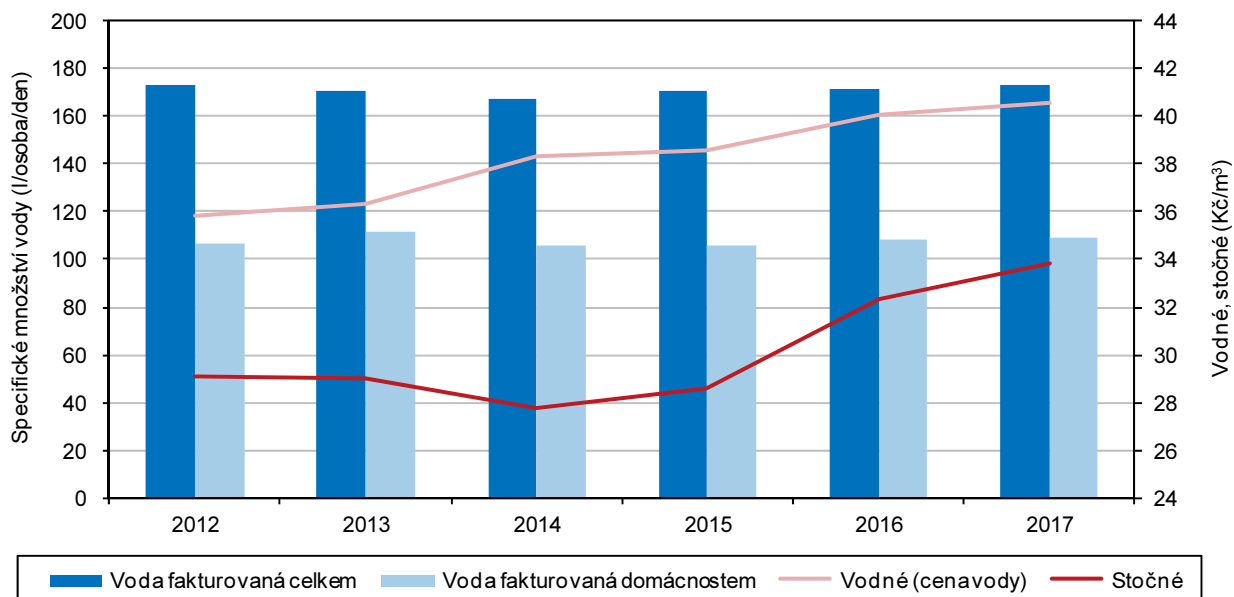
Praha má nejvyšší denní objemovou spotřebu litrů na osobu.

Vodní plochy na území hlavního města Prahy činily 1 096 ha (k 31. 12. 2017), což představuje 2,2 % celkové rozlohy Prahy. Vzhledem k městskému charakteru zástavby hl. města Prahy je podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejného vodovodu stoprocentní. Společně s Karlovarským krajem se jednalo o 2 nejvyšší podíly v Česku, přičemž byly o 5,3 % vyšší než republikový průměr. Hodnota specifického množství vody fakturovaného domácnostem na 1 obyvatele se v posledních třech letech mírně zvyšuje. V roce 2017 dosáhla hodnoty 109,3 litrů na osobu, a z hlediska krajů se stále jedná o nejvyšší denní objemovou spotřebu litrů na osobu. Nejnižší hodnoty bylo dosaženo ve Zlínském (75,9 l/os./den).

¹ K 1. 3. 2017 došlo ke změně metodiky výpočtu souhrnných rozloh chráněných území. Rozlohy jsou od tohoto data vypočítávány ve všech případech z obvodových hranic chráněných území. V předchozím období se ve většině případů využívaly číselné údaje z vyhlášovacích dokumentace. Ochranná pásma chráněných území nejsou započítána.

Graf 4.3: Specifické množství fakturované vody, vodné a stočné v hl. m. Praze

Zdroj: ČSÚ

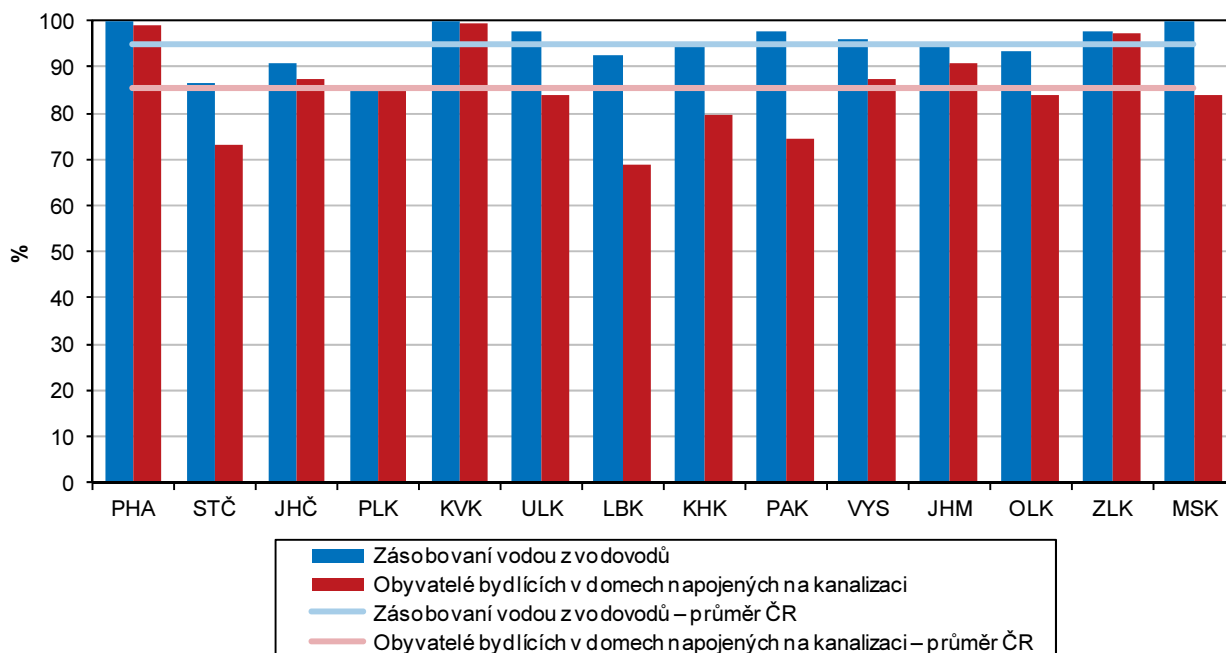

V Praze je nadprůměrný podíl obyvatel zásobovaných vodou a napojených na kanalizaci.

V průběhu let se v hl. městě Praze měnil podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci. V roce 2012 dosahoval podíl 100 % a v roce 2013 poklesl na 98,8 %. Od roku 2013 podíl vzrůstá a v roce 2017 dosahoval hodnoty 99,2 %. Veškerá veřejná kanalizace, na kterou je napojeno obyvatelstvo Prahy, je zakončena čističkou odpadních vod. Proto je také všechna odpadní voda (bez srážkové) v Praze čištěna. V Praze se nachází 25 čistíren odpadních vod, jejichž celková kapacita činí 552 696 m³/den. Produkce kalů v čistírnách odpadních vod činí 24 059 tun sušiny.

Graf 4.4: Podíl obyvatel zásobovaných vodou a napojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu podle krajů v roce 2017

Zdroj: ČSÚ

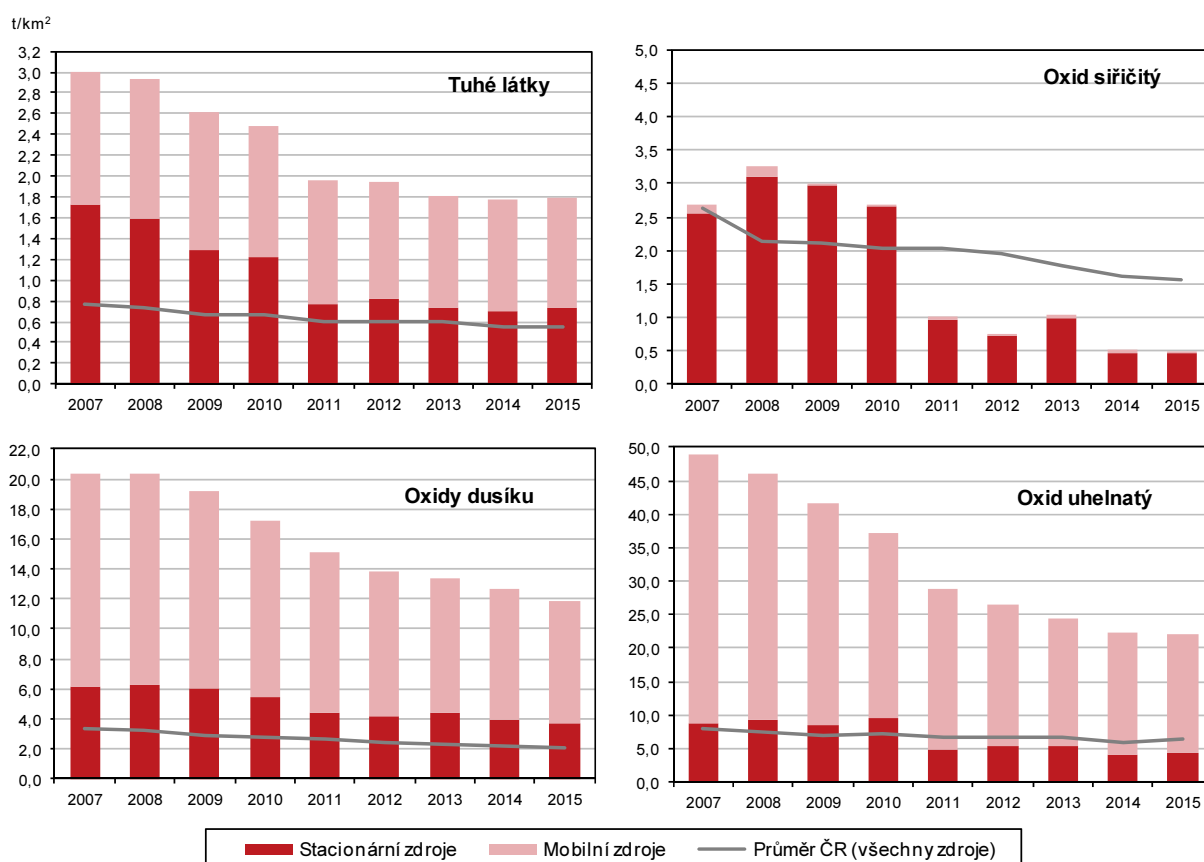
Emise

Emise hlavních znečišťujících látek pozvolna klesají.

Kvalita ovzduší je hodnocena podle celkového množství emisí vybraných znečišťujících látek. Základní znečišťující látky, které se sledují, jsou tuhé látky, oxid siřičitý (SO₂), oxid dusíku (NO_x) a oxid uhelnatý (CO). Jejich množství je vykazováno v Registru emisí a zdrojů znečišťování ovzduší (REZZO), který se podle zdrojů látek dělí na stacionární² (REZZO 1–3) a mobilní (REZZO 4). Obecně lze říci, že emise hlavních znečišťujících látek pozvolna klesají, ačkoliv z analýzy údajů o měrných emisích (REZZO 1–4) vyplývá, že mezi roky 2014 a 2015 (poslední dostupná data) došlo ke zvýšení měrných emisí (o 0,02 t/km²) tuhých znečišťujících látek, a to jak vlivem stacionárních zdrojů (REZZO 1–3), tak i mobilních zdrojů (REZZO 4). Přičemž více se na celkovém množství tuhých znečišťujících látek podílejí emise z mobilních zdrojů (REZZO 4).

Graf 4.5: Měrné emise základních znečišťujících látek podle zdroje znečištění v hlavním městě Praze

Pramen: ČHMÚ

Praha dosahuje vyšších hodnot měrných emisí než je republikový průměr, výjimku tvoří pouze emise oxidu siřičitého.

U měrných emisí oxidu siřičitého (SO₂) došlo k meziročnímu poklesu o 0,01 t/km². Stejně tak došlo k meziročnímu poklesu u měrných emisí oxidu dusíku (NO_x) a oxidu uhelnatého (CO). U NO_x byl zaznamenán pokles o 0,9 t/km², a u CO o 0,16 t/km². Hlavní město Praha dosahuje vyšších hodnot měrných emisí než je republikový průměr. Pouze emise oxidu siřičitého jsou v Praze oproti průměru Česka 3,1krát nižší.

² Český hydrometeorologický ústav provedl v roce 2014 z důvodů nové struktury stacionárních zdrojů přepočítání celé časové řady. Emisní bilance za rok 2013 byla zpracována pro všechny kategorie zdrojů z aktuálních dostupných podkladů a odpovídá požadavkům na mezinárodní inventarizace emisí.

Odpad

Stavebnictví je největším producentem podnikového odpadu v Praze.

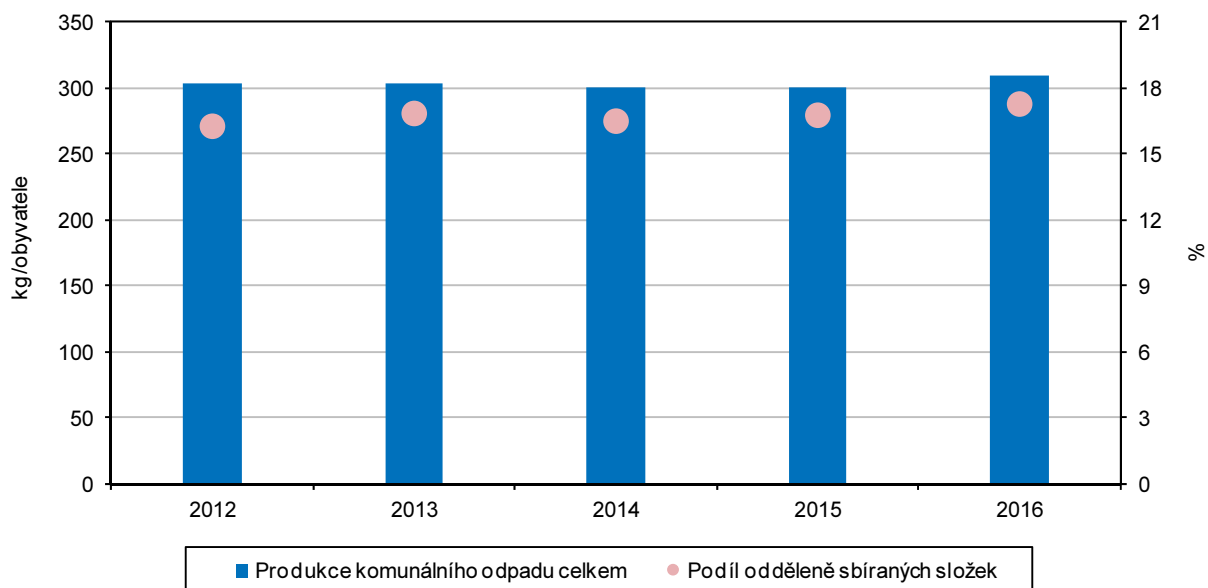
Životní prostředí v současnosti stále ovlivňuje poměrně značné množství vznikajícího odpadu, který se již dále nevyužívá. Největší produkci odpadů zaznamenáváme u podniků, kde odpad vzniká v přímé závislosti na výrobě či zpracování. V roce 2016 vyprodukovaly podniky se sídlem v hl. městě Praze 5,95 mil. tun podnikového odpadu. Jedná se o nejnižší hodnotu za posledních pět let, přičemž v roce 2014 byla jeho hodnota o 335 tisíc tun vyšší. Obdobný vývoj můžeme spatřit i u přepočtu celkového množství vyprodukovaného (podnikového) odpadu na 1 obyvatele v kraji. V mezikrajském srovnání má Praha nejvyšší produkci podnikového odpadu na 1 obyvatele. V roce 2017 činila produkce podnikového odpadu 4 675 kg na 1 obyvatele, což byla více než 2,3krát vyšší hodnota než republikový průměr. Podle odvětví národního hospodářství bylo v roce 2016 největším producentem podnikového odpadu v Praze stavebnictví.

Množství vyprodukovaného komunálního odpadu je v Praze pod republikovým průměrem.

Komunálního odpadu, tj. odpadu vyprodukovaného fyzickými osobami, bylo v roce 2016 vytvořeno 309 kg na osobu, což je nejvíce za posledních pět let. Z hlediska krajů se jedná o nižší hodnotu, neboť Praha je v produkci komunálního odpadu na 1 osobu na 3. pozici, za Libereckým (302 kg/obyv.) a Královéhradeckým (304 kg/obyv.) krajem. Nejvyšší hodnotu má pak Středočeský kraj, kde bylo v roce 2016 vyprodukováno 397 kg komunálního odpadu na 1 osobu.

Graf 4.6: Produkce komunálního odpadu v hl. m. Praze

Zdroj: ČSÚ

Odděleně sbírané složky komunálního odpadu v Praze činily 53,4 kg na obyvatele.

Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu z jeho celkové produkce dosahoval v hl. městě Praze 17,3 %, což představovalo 53,4 kg na 1 obyvatele. Republikový průměr činil 14,5 %. Po dlouhodobém prvenství Plzeňského kraje v podílu odděleně sbíraných složek ho v roce 2014 vystřídal Zlínský kraj. Hl. m. Praha se v roce 2017 dostalo na druhé místo. Ve sledovaném pětiletém období podíl odděleně sbíraných složek v hl. městě Praze osciloval kolem hodnoty 16,8 %.

Výdaje na ochranu životního prostředí

V roce 2016 zaujala Praha v mezikrajském srovnání 3. místo, co se týče objemu pořízených investic na OŽP podle místa investice na 1 obyvatele.

Výdaje na ochranu životního prostředí můžeme sledovat v několika rovinách, a to z hlediska účelu jako výdaje investiční či neinvestiční, nebo z hlediska územní působnosti jako výdaje podle místa investice či sídla investora. Od roku 2013 dosahoval objem investic na ochranu životního prostředí podle místa investice 1 549 Kč na 1 obyvatele kraje. V dalších letech se částka meziročně snižovala. Až v roce 2016 dosáhl objem investic meziročního zvýšení na částku 2 981 Kč na 1 obyvatele kraje, což bylo 2,6krát více než v roce 2015. Hlavní město Praha tak v mezikrajském srovnání zaujalo 3. místo. Lépe si vedly kraje Ústecký s 7 610 Kč/obyv. a Moravskoslezský s 2 986 Kč/obyv.

Nejvíce investic připadá do oblastí ochrany ovzduší a klimatu.

Podle sídla investora vzrostl ve sledovaném pětiletém období objem investic směřovaných na ochranu životního prostředí, a to 2,6krát na 10 772 mil. Kč v roce 2016. Z toho bylo nejvíce investičních prostředků vloženo do oblastí ochrany ovzduší a klimatu (50,1 %), na nakládání s odpadními vodami (26,1 %) a na nakládání s odpady (4,5 %).

Neinvestiční náklady se v posledních dvou letech snížily.

Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí (podle sídla investora) v roce 2016 činily 13 018 063 tis. Kč. Jejich hodnota se tak od roku 2014 meziročně opět snížila, a to o 2,7 %. Největší podíl finančních prostředků byl vložen do oblasti nakládání s odpady (77,7 %) a dále nakládání s odpadními vodami (6,2 %) a ochrana ovzduší a klimatu (5,2 %).

Graf 4.7: Investice a neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí podle kraje sídla investora a podle účelu v hl. m. Praze (průměr let 2012–2016)

Zdroj: ČSÚ

